

Projektiranje kolekcije odjeće inspirirane New Wave glazbom i odjećom

---

Krčelić, Bruna

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:015064>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-04**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO - TEHNOLOŠKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

PROJEKTIRANJE KOLEKCIJE ODJEĆE INSPIRIRANE NEW WAVE GLAZBOM I
ODJEĆOM

Bruna Krčelić

Zagreb, rujan 2021.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO - TEHNOLOŠKI FAKULTET

Zavod za dizajn tekstila i odjeće

ZAVRŠNI RAD

PROJEKTIRANJE KOLEKCIJE ODJEĆE INSPIRIRANE NEW WAVE GLAZBOM I
ODJEĆOM

Bruna Krčelić

Mentor: Izv.prof.dr.sc. Irena Šabarić

Bruna Krčelić student /TMD

Zagreb, rujan 2021.

UNIVERSITY OF ZAGREB
FACULTY OF TEXTILE TECHNOLOGY
Department of textile and clothing design

FINAL THESIS

DESIGNING A COLLECTION OF CLOTHES INSPIRED BY NEW WAVE MUSIC AND
CLOTHES

Bruna Krčelić

Mentor: Izv.prof.dr.sc. Irena Šabarić

Bruna Krčelić student /TMD

Zagreb, September 2021.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Zavod za dizajn tekstila i odjeće

Broj stranica: 49

Broj slika: 30

Broj likovnih ostvarenja: 13

Broj literaturnih izvora: 21

Članovi povjerenstva:

1. Doc.dr.sc. Blaženka Brlobašić Šajatović, predsjednica
2. Izv.prof.dr.sc. Irena Šabarić, članica
3. Doc.dr.sc. Tonči Valentić, član
4. Izv.prof.art.dr.sc. Jasminka Končić, zamjenica članice

IZJAVA O AUTORSTVU DIPLOMSKOGA RADA

Ovim potvrđujem da sam osobno napisao/la diplomski/završni rad pod naslovom:

PROJEKTIRANJE KOLEKCIJE ODJEĆE INSPIRIRANE NEW WAVE GLAZBOM I
ODJEĆOM

i da sam njegov/a autor/ica.

Svi dijelovi rada, podaci ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima (mrežni izvori, udžbenici, knjige, znanstveni, stručni članci i sl.) u radu su jasno označeni kao takvi te su navedeni u popisu literature.

____*Bruna Krčelić*____

(ime i prezime studenta)

_____
(potpis)

Zagreb, rujan 2021.

SAŽETAK:

Tema ovog završnog rada je istraživanje New wave i Black metal glazbe, cilj rada je na temelju tih stilova razviti hibridnu kolekciju odjeće. U prvom dijelu rada radu su opisane subkulture i njihov utjecaj na društvo fokusirajući se na mlade, rock izvođače. Objasnjeni su New wave i Black metal kao glazbeni pravac i odjeća koja je karakteristična za svaki pravac posebno. U eksperimentalnom dijelu rada prikazana je hibridna kolekcija odjeće koja spaja oba glazbena pravca te je izrađena i konstrukcija.

KLJUČNE RIJEČI: subkultura, New wave, Black metal, omladina, hibridnost, glazba, moda

SUMMARY:

The topic of this final paper is the research of New wave and Black metal music, where the goal is to develop a hybrid fashion collection based on these styles. In first part of this paper, I described subcultures and their impact on society focusing on young, rock performers. I explained New wave and Black metal as musical direction and type of clothing that is characteristic for each direction. At the experimental part of the paper I show the hybrid collection that combines both musical directions and construction.

KEY WORDS: subculture, New wave, Black metal, youth, hybridity, music, fashion

SADRŽAJ:

1. UVOD

2. ISTRAŽIVANJE SUBKULTURA

2.1. MLADI I MUZIKA

2.2. ROCK IZVOĐAČI I KULTURA

2.3. SUBKULTURE I ANTIMODA

3. NEW WAVE

3.1. NEW WAVE MODA

3.2. KOSA, ŠMINKA I MODNI DODACI NEW WAVE-A

3.3. NOVI VAL NA PODRUČJU JUGOSLAVIJE

4. BLACK METAL

4.1. BLACK METAL MODA

4.2. KOSA, ŠMINKA I MODNI DODACI BLACK METALA

4.3. BLACK METAL SCENA U HRVATSKOJ

5. EKSPERIMENTALNI DIO

5.1. KOLEKCIJA

5.2. KONSTRUKCIJA

5.3. MODELIRANJE

5.4. KROJNI DIJELOVI

6. ZAKLJUČAK

7. LITERATURA

8. POPIS SLIKA

1. UVOD

Predmet ovog rada jest proučavanje utjecaja subkulture New Wave-a koji je širok pojam muzičkih žanrova koji uključuju pop i rock muziku 1970-ih i 1980-ih godina. New Wave se svojim razvitkom kroz vrijeme postepeno mijenjao te su se tako razvili i drugi žanrovi glazbe. Jedan od tih žanrova je black metal koji je podvrsta metala koji se pojavljuje 1990-ih godina koji je uvjetovao New Wave-om. Cilj rada je uspostaviti razlike dvaju potpuno drugačija smjera koji u krajnosti imaju poveznicu, a to je moda. Razlike će se opisivati u stilu glazbe, odijevanja, načina ili stila života te usporediti, a na temelju oba stvoriti hibridnu modnu kolekciju.

2. ISTRAŽIVANJE SUBKULTURA

2.1.MLADI I MUZIKA

Tijekom 1950-ih godina, došlo je do potpune integracije pop muzike i kulture koja se izražavala novim oblicima kao što su rock and roll te njegove zvijezde, novog sloja mladih ljudi te teddyboysa. Iako su mladi oduvijek imali svoje uzore i idole kao što su filmski glumci, sportaši ili pjevači, tijekom ovog vremena to je bilo puno izraženije. Adolescenti su htjeli izgledati poput svojih idola. Najveći razlog tome je što su izvođači i fanovi bili "jedni od njih", imali su iste godine kao i tinejdžeri, imali su isti fizički izgled, slično porijeklo, zajedničke interese i stajališta. (Frit, 1987: 45-46) Zbog tih sličnih interesa, tu se ta idolizacija nekoga izražavala puno više nego u prijašnja vremena.

Istraživanjem tijekom 1954. godine da devet desetina londonskih tinejdžera svoje slobodno vrijeme provodi slušajući ploče. 1959. godine, sociolog P. Abrams objavljuje statistike tinejdžerske potrošnje gdje i ostali sociolozi dolaze do zaključaka da muzika i aktivnosti vezane uz muziku tinejdžerima predstavljaju veliki dio potrošnje mladih. 1961. godine Coleman istražuje ponašanje američkih adolescenata gdje potvrđuje da je muzika najveći dio zabave u tinejdžerskom društvu te otkriva njihovu zanimaciju i pokazivanje važnosti rock and rolla kao najpopularnije vrste muzike koja je postala neizbježna u životima mladih. (Frit, 1987:46)

Tijekom vršenja ispitivanja mladih od 15 do 19 godina u periodu od 1964. do 1965. godine, u Glasgow-u, SAD, zaključuje se da je zainteresiranost mladih za pop glazbu utjecalo na njihov izbor televizijskih programa, časopisa, kafića, pa čak i alata kao što su instrumenti, gramofoni i slično. 1974. godine provelo se slično istraživanje gdje su rezultati bili slični, ako ne čak i izraženiji. Mladi između 15. i 24. godine i dalje redovito odlaze na svirke odnosno koncerte, kupuju gramofone i ploče, posjeduju radio aparate te se u velikoj većini opredjeljuju za rock muziku. (Frit, 1987:46)

Razvoj popularnosti rock and rolla u Velikoj Britaniji i Americi naznačilo je stvaranje muzičke kulture mladih koja se nadalje proširila u Europu tek 1960-ih godina nakon velikih uspjeha benda The Beatles. Muzika dakle, je prisutna kod mladih no ne daje nam nikakve više informacije o svojoj svrsi osim da je zajednički interes tinejdžera. Omladina je voljela progresivnu muziku više od komercijalne te su stoga pratili alternativnu muziku. Htjeli su slušati

i voljeti ono što im se sviđjelo, a ne ono što im je bilo nametnuto. (Frit, 1987:46-48) Adolescenti se vole izdvajati iz većina i na neki način biti posebni i upečatljive te su baš ovime to i mogli odrađivati.

Ideologija adolescencije se promijenila tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća. To više nije bila ideologija tinejdžera, već ideologija mladih. (Frit, 1987: 243) Rock glazba postala je globalno poznata i štovana. Ova promjena je značajna po tome što je, za razliku od tinejdžerske koja je uvijek bila romantizirana putem pjesama, mladost predstavljena kao period prelaska u neku veću zrelost. (Frit, 1987: 243) Ideologija mladih ugledala se i na tekstove pjesama čija je tema bila udvaranje, ljubav i izbor životnog partnera, superiornost mladih po pitanju labilnosti seksualnih odnosa i njihova sloboda. Takvu ideologiju predstavljali su kao odraz promjena u kulturi mladih (Frit, 1987: 244)

U okvirima roka postoje različiti pravci te različite kulture koje su se razlikovale po ideologiji i načinu na koji bi ljudi pričali o roku, a ne o njegovoj aktivnosti i načinu korištenja istog u praksi. Unutar subkultura, tinejdžeri bi opisivali da izgled nije nužno bio vezan uz ono što slušaju;

"Nosim skinhead odeću, ali ne volimtu vrstu muzike...Ne znam što znači kultura mladih. Mislim da to znači ko si ti- skin, grebo ili čuoavac. Ja nisam nijedno. Mislim da to treba prevazići. Ove grupe imaju različite poglede na seks, drogu i politiku...Muzika nije važna ni jednoj grupi, za mene je muzika ono što ja volim, a ne ono što drugi o njoj misle." (Frit, 1987:52)

Unatoč tome, društvo ih je počelo opredjeljivati i stavljati u skupine jer smatramo da glazba sačinjava 75% kulture mladih da vrsta glazbe koju slušaš ovisi direktno o tvojoj pripadnosti jer ako netko voli rock, a netko soul ili rege, prepoznat će se po vanjskom izgledu odnosno odjeći koju netko nosi. (Frit, 1987:53)

2.2.ROCK IZVOĐAČI I KULTURA

Izvođači rock glazbe većinom su mladi ljudi, čak uglavnom tinejdžeri i to radničke klase koji su često napuštali svoje obrazovanje te se fokusirali na umjetničko stvaranje koje je tada bilo ostvareno više srećom nego znanjem i talentom te čija je pojava bila važnija od same muzike. Krajem šezdesetih godina prošlog stoljeća, ova kultura je podigla svoj standard gdje su poznate

zvijezde uz muzičke karijere nastavljali svoje obrazovanje te tada ovakvi spojevi postaju uobičajena stvar. (Frit, 1987: 205)

Današnje mjerilo rock izvođača je uspjeh te situacija u kojoj se ne obaziru na pozadinu, ideologiju ili porijeklo, već se u obzir uzima široki spektar iskustva na stadionu odnosno pozornici. (Frit, 1987:206)

Ideologija rock glazbe je složenija stvar gdje što većim istraživanjem iste, sve manje znamo. Svakim novim intervjuom u muzičkom časopisu, bilo to o njihovim ukusima, nadama, vjerovanjima ili vrijednostima, teže je otkrit koja su njihova zajednička interesiranja.

Rock izvođači najčešće se znaju požaliti na rock kritičare kako ih ne interesiraju njihovi ciljevi i problemi, dok komentatorima roka smeta njihovo često neznanje i nedostatak formalnog muzičkog obrazovanja gdje zvijezde ne raspolažu potrebnim rječnikom i ne razumiju tehnike muzičke analize u potpunosti gdje ne znaju definirati termine kao što su harmonija, melodija, ritam i drugo. (Frit, 1987: 226-227) No tu dolazi do one neshvaćene perspektive da je rock muzički oblik koji se mora prihvatiti kao takav s te strane sociološkog pogleda. Sociolozi su počeli shvaćati da u ovakvim oblicima više ne mogu analizirati samo tekstove pjesama, već melodije koje u rock glazbi imaju veći utjecaj i efekt nego tekst. Ovdje također dolazi do paradoksa gdje se "kulturni značaj roka zasniva na njegovom muzičkom obliku, dok se ideologija rocka ne izražava u muzičkim terminima". (Frit, 1987:227) Tu dolazimo do osnovne muzičke odredbe rocka što je njegov eklekticizam . Rock je jednostavan glazbeni oblik koji nema jedinstven muzički oblik, već je proizvod vječno promjenjivih kombinacija tonova i različitih muzičkih oblika. (Frit, 1987:227)

Sociolozi nisu posebno ispitali rock kao specifični medij, već kao opću literaturu o značenju masovne kulture iz koje se lako mogu izvesti zaključci gdje je rock proizvod masovne kulture koji je osuđen na vrijednosti koje se vezuju za ostvarenja visoke kulture no i narodne umjetnosti. (Frit, 1987: 246) Dio ideologije rocka jest baš ta granica stvaranja umjetnosti odnosno glazbe i komercijalnosti gdje kritičar John Andana govori kako je rock muzika šezdesetih godina te kako je bila puna spontanosti. Opisuje kako je tadašnja muzika bila muzika naroda te se vrtela po istim slojevima ljudi od stvaraoca do slušaoca. Također, opisuje kako rock muzika nije bila nešto specijalno ili pismeno i točno, već je bila muzika kojom bi skladatelj

opisao svoje misli i prenjeo ih kao prikaz svojeg životnog iskustva u smislu života umjetnika i njegove interakcije sa publikom istih godina koja je možda imala iste problematike i razmišljanja. (Frit, 1987: 246)

2.3.SUBKULTURE I ANTIMODA

Današnja sociološka istraživanja pokazuju nam rast identifikacije subkulturnih skupina kod tinejdžera koja postaje sve češća te na njih može utjecati pozitivno, no i negativno. U slučaju pozitivnih stvari, tinejdžeri dobivaju životna iskustva i potrebne socijalne vještine, a u drugom stječu kvalitete s kojima se društvo pokušava boriti na svaki mogući način.

Tinejdžerske subkulture osim što pomažu mladima da ostvare želje te se prilagode neovisnom životu, mogu utjecati i negativno gdje kao primjer tih negativnih aspekata imamo okrutnost prema određenim skupinama ljudi. Na primjer, tu postoje skinheadski za koje je to već postao standard da su agresivni te su rasistički nastrojeni prema svojoj ideologiji koja je protivnički nastrojena prema osobama drugih nacionalnosti gdje kod takvih skupina prema njihovim razmišljanjima nema ništa loše u takvom načinu života te ponašanja. U takvim slučajevima, subkulture djeluju negativno kako na adolescente tako i na mlađe generacije koje tek ulazi u slične puteve te mladež postavljaju na krive puteve. (Agromassidayu, 2021.)

Subkulture se mogu formirati u vezi s društvenim ulogama utemeljenima na podjeli rada, no redovito u istovremenoj zavisnosti od socioekonomskih i obrazovnih razlika koje se vežu uz podjelu rada i društvene uloge. Tako nalazimo mali broj subkultura koje okupljaju pripadnike međusobno veoma udaljenih socioekonomskih i obrazovnih grupa. To ne znači da u različitim subkulturama nećemo naići na iste elemente. Subkulture se mogu stvarati i na temelju regionalne kulture te se mogu formirati na temelju egzistencijalnog izbora pojedinaca. (Agromassidayu, 2021.)

Ono što mlade zapravo privlači kod subkultura jest omogućavanje da sebi daju nove osobine te novi početak i pogled na svijet. Tu ima i socio-psiholoških razloga koji upućuju na privlačnost neformalnog načina života koji ne zahtijeva odgovornost, svrhovitost i odlučnost koji se protive opće prihvaćenim zahtjevima u današnjem društvu. Posljedice utjecaja subkultura na socijalizaciju mladih ljudi mogu imati više ishoda koji može biti pozitivna orijentacija koja se "očituje u društvenom i kulturnom samoopredjeljenju, kreativnoj samo-realizaciji i

eksperimentiranju sa slikama, stilom ponašanja i tako dalje” te društveno negativna koja se “nalazi u spajanju kriminalnih, ekstremističkih subkultura, droga i alkohola. “Ishod može biti i “pojedinačno negativna tendencija koja se očituje u bijegu od stvarnosti, u opravdanju nečijeg infantilnog ponašanja i u izbjegavanju kulturnog i društvenog samoodređenja.” (Agromassidayu, 2021.)

Postoje mnoge subkulture i subkulturne zajednice u kojima mladi adolescenti pronalaze određena pravila ponašanja te izgleda kojim često šokiraju odrasli dio društva svojim fizičkim karakteristikama poput mnogobrojnih piercinga, neobičnim bojama kose, neobičnim ukusom za modu i modne dodatke. (Agromassidayu, 2021.)

Moda ima veliku poveznicu kako s identitetom tako i s kulturom gdje ima veći utjecaj na opredjeljenje i izbor životnog stila, pa čak nekada i drugih kulturnih tvorevina više nego neke druge, važnije stvari (Paić, 2007.: 171).

Subkulture temelje se na konstrukcijskoj razini antimode iako antimoda nije važni čimbenik stvaranja novog identiteta već njezina pojava pripomaže u stvaranju novog odjevnog koda (Paić, 2007.: 175). Subkulturni stilovi kao što su punk, dark, goth reprezentiraju izgled, izražavanje, napadnosti te antimodni “kostim” (Paić, 2007.: 195). Jedan od najvećih preokreta tijekom postmodernog doba jest ReadyMade gdje za primjer koji uključuje subkulture Vivienne Westwood pokreće subkulturnu pobunu izrađujući odjeću punk-stila;

“Britanska zastava na stražnjici punkera u trapericama i otisnuta slika–tekst vulgarne psovke na T–shirtu predstavlja ono isto što odlikuje subverzivno kazalište neoavangarde ili pop–artovsku poetiku readymadea: razaranje kanona stila visoke kulture i visoke mode u demokratiziranju kulture” (Paić i sur., 2018, 23).

Pri početku 20. Stoljeća pojavljuje se klasiranje društva prema visokoj modi ili tako zvanom haute couture poznata po tome da je moda za elitne slojeve te antimoda koju vode subkulture tijekom 1950-ih i 1960-ih godina; “Taj se njezin položaj neutemeljenosti, jer je moda vrlo kasno postala temom znanstveno relevantnih istraživanja, odražava i na stvaranje posebnoga jezika i govora” (Paić i sur. 2018.: 11). Antimodom smatramo sve ambijentalne načine odijevanja kao što su tradicionalne narodne nošnje, vojničke odore, randa odijela, ruho svećenika, te postoji drugi dio antimode koji odbacuje modernu modu te joj se protivi odnosno

suprotstavlja te to odbacivanje dovodi do individualiziranja životnih stilova mladih (Paić, 2007.: 213). Dakle, dio antimode je odbacivanje starih vrijednosti i oslobađanje sebe kao dijela društva koje s poteškoćama prihvaća takve promjene. Tu se miješaju različite klase ljudi i slojevi društva više nisu bitni kao što su u modernoj modi gdje antimoda može služiti kao prosvjed ili kao akcija protiv vrijednosti građanskog društva koje je podijeljeno u slojeve ljudi prema klasama kao što su visoka, srednja niska klasa te slojeve koji se očituju na temelju individualaca koji su protiv društvene određenosti i/ili fiksnih uloga. (Paić, 2007.: 213)

Antimoda se zapravo pojavljuje u trenutku kada je potrebno odnosno kada ima razlog iza toga poput utjecaja društvene ljestvice i slojeva ljudi. (Paić, 2007.: 215) Modu i antimodu najbolje možemo razlikovati kao nešto što je promjenjivo, moda, koja se stalno i ubrzano mijenja te nešto što je stalno, antimoda, koja ostaje neki duži period vremena (Paić i sur. 2018.: 118).

3. NEW WAVE

New Wave muzika pojavljuje se tijekom kasnih 1970-ih te ranih 1980-ih godina te se može opisati kao suprotnost punku i rocku čiji je cilj bio stvaranje muzike koja je mješavina popa 1960-ih te mode 1950-ih godina, a njegov prizvuk obuhvaća široki spektar stilova s dodatkom humora (The Editors of Encyclopaedia Britannica; Thinley Kalsang Bhutia, 2015). Sami začetnik ovog cijelog žanra bio je Theo Cateforis, profesor i direktor umjetnosti i povijesti glazbe koji se bavio proučavanjem popularnih muzičkih područja, Američke muzike i filmske muzike, no najviše je proučavao te se bavio povijesti rok muzike. (Department of Art & Music Histories, 2015).

U početku, kao i kasniji pub rock i pop rock, new wave bio je uglavnom analogan većini modernog punk rocka, prije nego što se razgranao kao izrazito identificirani glazbeni žanr, uključujući elektroničku glazbu, progresivni rock, country rock, disco, art rock i pop glazbu. Poslije je stvorio podžanrove, uključujući Indie rock i Alternative rock. New wave se razlikuje od ostalih pokreta koji su povezani s prvovalnim punkom jer prikazuje karakteristike zajedničke pop glazbi iako u svoje prizvuke unosi karakteristike punk rocka no sa složenijim tekstovima te složenijom glazbom odnosno glazbenim oblikom. (Rock fandom, 2021.)

Sredinom 1980-ih razlike između new wave-a i ostalih glazbenih žanrova počele su nestajati odnosno postajati sve manje primjetne. New wave se ponovno pojavljuje oko 1990-ih,

nakon porasta "nostalgije" za nekoliko umjetnika pod utjecajem new wave-a. Tijekom 1990-ih i ranih 2000-ih, razmaci su bili mali, ali su postali popularni oko 2004 godine gdje žanr nakon toga ostavlja veliki utjecaj na niz drugih glazbenih žanrova. (Rock fandom, 2021.)

New wave kao kulturna točka hvaljen je no istovremeno i kritiziran radi nedostatka otvorenog prikazivanja političkih stavova. U usporedbi s glazbenom politikom kasnih 1960-ih i punkom, čini se da novom valu nedostaje politička svijest uz par iznimki kao što su U2 (Slika 1), R.E.M. i The Clash. (Steve Graves, 2019) Prva New Wave pjesma koja se pojavljuje u SAD-u je "Cars" od Gary Numan-a (slika 2) 1980-e godine. (Rockinflux, 2019) Najznačajnija promjena u glazbi se dešava baš u ovom periodu gdje New Wave izvođači dodaju novi instrument, sintesajzer, koji stvara unikatan progresivan zvuk te se to počelo nazivat sintesajzer pop, a sve je započelo na području Britanije, gdje se stvorila i pank scena, pa je sintesajzer pop postao poznat i pod imenom "the second British invasion". Ovdje započinje stvaranje najvećih bendova New Wave-a. (Rick Munroe, 2019) U ostalim državama, kao što je Njemačka, New Wave postao je sub-žanr tako zvanog Krautrock-a, koji je kasnije veoma utjecao na danji razvoj novo stvorenog žanra. (Rockinflux, 2019)

Slika 1: Band U2

Slika 2: Gary Numan

1981. godine prvi New Wave spot "Video Killed the Radio Star" od The Buggles-a (slika 3) izlazi na MTV te postaje nacionalno poznat, te MTV počinje puštati i ostale izvođače kao što su he Human League, Bow Wow Wow, Simple Minds i Men at Work. (Rick Munroe, 2019) New Waveov Synt pop postaje sve popularniji, pa tako i ikoničan za filmove tog doba te se najpoznatiji hitovi pojavljuju svugdje. 1984. Godine u tinejdžerskom filmu "Sixteen Candles" pojavljuje pjesma "If You Were Here" od The Thompson Twins-a, 1985. Godine u "The Breakfast Club" pojavljuje se pjesma "Don't You Forget About Me" od Simple Minds-a, 1986. Godine, pri kraju New Wave ere, pojavljuje se film "Pretty in Pink" u kojem se pojavilo najviše New Wave hitova od izvođača kao što su Orchestral Maneuvers in the Dark (OMD), The Psychedelic Furs, New Order, The Smiths and Echo & the Bunnymen koji su opečatili ovaj Blockbusterov film. (Rick Munroe, 2019)

Slika 3: “Video Killed the Radio Star”, The Buggles

Ovakva vrsta i pristup glazbe mora se shvatiti i sa sociološke perspektive gdje su sociolozi popularne muzike do sad išli analizom tekstova no ovdje moraju promijenit principe i sagledavat veću sliku radi značajnosti same melodije i ritma više nego značajnosti teksta. Spadajući u podžanr roka, možemo reći da se New Wave također zasniva na muzičkom obliku kao i rok koji ima puno promjenjivih kombinacija. (Frit, 1987:227)

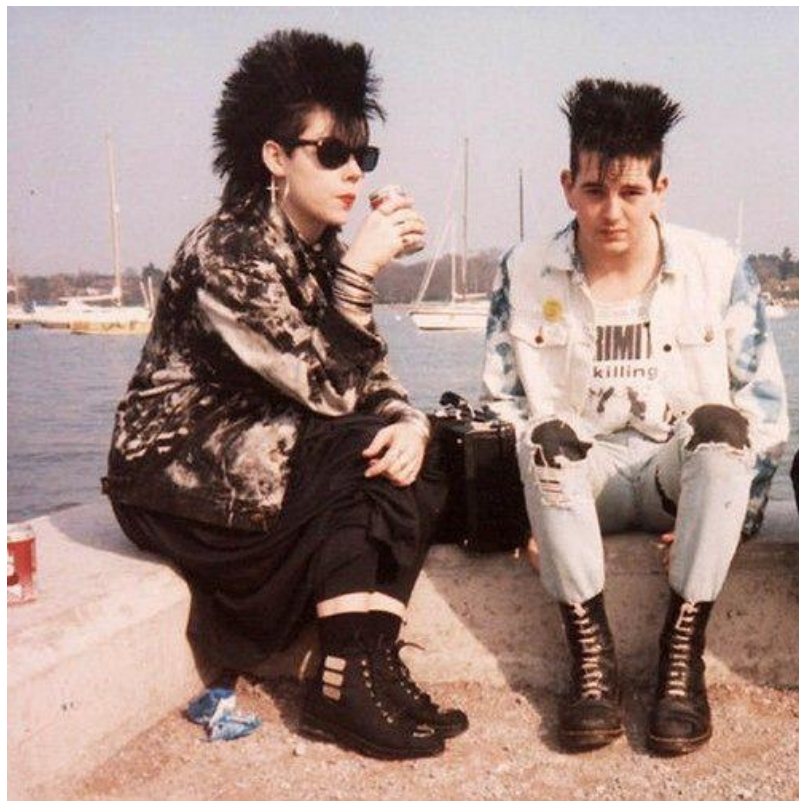
3.1. NEW WAVE MODA

New wave moda upečatljiva je poput glazbe, ljudi su se oblačili u šarene uzorke pripadajućeg vremena te su to nazivali “retro” ili “vintage”, no new wave je širok pojam pa tako obuhvaća i izvođače kao što je The Cure (slika 4) koji su spojili siluetu izgleda no sve obavili crnom bojom čiji je izgled onda podsjećao na gotičare. (Rachel Cribby, 2021)

Slika 4: The Cure

Tijekom 1980-ih moda je bila nešto novo i upitno po pitanju trendova kao što su umetci za ramena, predimenzionirani sakoi, bujnost volana te velikim naušnicama. Moda new wave-a 1980-ih bila je ikonična kako za muškarce tako i za žene. Veliki preokret se pojavio i s pojavom novih materijala poput spandeksa napravljenog od likre koji je postao materijal budućnosti. Njega su nosili i muškarci i žena pa čak i djeca. Nije bilo bitno tko si, svi su bili dio tog trenda. Poderane traperice također su bile dio ovog vremena koje su se nosile u slučaju da nisi posjedovao uske traperice ili traperice visokog struka koje su mogle biti uređene zakovicama, lancima i slično. Majice su često bile čipkaste, a boje su bile žarke i neonske, a ako nisu bile neonske, bile su crne. Nosile su se bijele bluze te traper jakne koje nisu nužno morale biti plave traper boje već uređene na razne načine poput primjera "tie-dye-a". (Christian Roemer, 2021) (slika 5 i 6)

Slika 5: primjer new wave stila

Slika 6: primjer new wave stila

New wave stil odnosno stil novog vala potiče od spojeva različitih estetika od kojih je većim djelom utjecala "goth" kultura, koja je djelomično i ostala tu, čiji je stil odijevanja obilježen crnim baršunom, čipkom, prozirnim mrežama i kožom grimiznih nijansi. Odjeća je često bila izrađena od čipke, na primjer čipkani korzeti, a obuća je često bila vrlo visokih i tankih potpetica zvanih "stiletto heels" koje su dolazile u kombinacijama raznih najlonki. (Polhemus, 2002:351)

Gotičarski stil nastao je radi sličnih razloga kao i new wave stil, a to je odbijanje tradicionalnih granica muškog i ženskog razlikovanja, možemo to nazvati i spolne raznolikosti, u stilu gdje se stvorio fokus na glamuroznosti i raskošnosti odjeće sa spajanjem punkerskog nihilizma. Osim toga, stil je zanimljiv jer se može opisati kao vizija života u smrti gdje se tjeskobni ili nesigurni adolescenti pronalaze i obogaćuju na "romantičarski" način uz dodatak humora američkih strip autora iz pedesetih te likova s televizijskih serija poput "Obitelj Addams" (The Addams family). (Polhemus, 2002:351)

3.2. KOSA, ŠMINKA I MODNI DODACI

Način oblikovanja kose i šminke zasigurno je upečatljiv poput odijevanja. Kose new wave doba bile su natapirane uz "rašćupane" šiške te velike lokne te je bila češljana unazad, a ako nije bila takva nosila se muletica. Boja u kosi je također bila poželjna. No kao i većina stvari u ovom stilu, ako nije bila šarena, bila je crna. (Rache Cribby, 2021)

Šminka je bila jaka te šarolika, oštra i geometrijska te inspirirana poznatim izvođačima. Jedan od upečatljivijih dijelova šminke bile su obrve koje su se crtale ravno te na prijelomu kapka i nosa su bile uvinute prema dole. Čest je bio i veliki tuš na očima koji bi se protezao cijelom dužinom kapka te završavao u ravnini s obrvama. Jaka šminka pečatila bi se bljedunjavim licem, šarenim ili crnim očima te ustima krvavo crvene ili crne boje. (slika 7) Šminka, kao i odjeća se nije spolno ograničavala, stoga su i žene i muškarci nosili isti "look". (Christian Roemer, 2021)

Od modnih dodataka tu su bile predimenzionirane naušnice, šarene ogrlice te dodaci izrađeni od čipke, no ako ste bili više dio new wave stila poput bend The Cure koji je podsjećao na gotički stil, tu su bili i motivi s religijskim značenjima ili okultni motivi poput križeva i nakit sa zakovicama ili slično, često crne boje. (Christian Roemer, 2021)

Slika 7: primjer new wave/ gotičarske šminke

3.3. NOVI VAL NA PODRUČJU JUGOSLAVIJE

Tijekom vladavine J.B. Tita u Jugoslaviji se ubrzo širi Novi val koji dolazi s punk-rock glazbom na ova područja. Punk-rock je ipak bio poznatiji i slušaniji, no onaj urbani dio manjine priključio se novom valu. 1970-ih godina pank je itekako bio poznat, a na ulice se širio iz raznih podruma i garaža. Mjesto okupljanja ovakve mladeži bio je "Big Ben", diskoklub u samom centru Zagreba no situacija se brzo mijenjala kad su tamo stigli "šminkeri" koji su slušali drugačiju glazbu, čitali drugačiju literaturu i jednostavno imali drugačiji način života. Nova lokacija bila je "Saloon" koja je imala pravila dress koda koji je na neki način diskriminira ljude no i pomagao subkulturama da se okupljaju samostalno na jednom mjestu.

Pojavom novog vala na području Hrvatske i Srbije dolaze i novovalni bendovi balkanske scene kao što je Azra s Branimirom Štulićem. Slušale su se naravno i strane grupe poput Sex Pistolsa i The Clash. Sličnim vodama krenuo je i bend Prljavo kazalište pišući album inspiriran poznatim stripom "Alan Ford". Dom sportova postao je glavna meta za ovakve koncerte koje su održavali, osim Azre i Prljavog kazališta, Parafom i Pankrti. Lapidarij i Studentski centar također su bile zanimacije s glazbenim večerima i živim svirkama ovog žanra koji su privukli širi

publicitet. Zatim dolazi Zvečka kao glavno okupljalište rokera tog vremena. Tu novi val u Jugoslaviji doživljava najveći uspon jer produkcija postaje kvalitetnija, a scena življa. Širom Jugoslavije Zagreb je postao priznat kao najživlje rock-središte. Ubrzo se otvara i Josip Kulušić, novo središte novog vala gdje nastupaju dvije beogradske grupe, Jedan smer i Električni orgazam. Ovdje pank scena polako nestaje i sve više dolaze mračniji novovalni bendovi kao što je Joy Division. 1981. godine scena postaje sve jača. Održavaju se koncerti u Kulušiću koje izvode bendovi poput Idola, Bijelog dugmeta, Filma i Haustora.

U kina su stizali filmovi o ovakvoj sceni poput " Dečko koji obećava" Miše Radivojevića čija je tema beogradska glazbena scena. Teme filmova bile su o glazbi, a glazba novog vala na ovim područjima najčešće se sastojala od tekstova vezanih uz politiku. Rock se u Jugoslaviji razvijao drugačije nego u ostalim zemljama radi nadolazećeg rata te političkih problema. (Hrvoje Horvat, 2021)

4. BLACK METAL

Black metal je podžanr metala koji spada u ekstremnu metalnu scenu koja se pojavljuje u Britaniji, Švedskoj i Izraelu tijekom 1980-ih godina. Začetnici ove scene u početku bili su bendovi kao što su Venom (slika 8), Bathory, Hellhammer, Celtic Frost i Mercyful Fate. Ova ekstremna scena krši zakone konvencionalnih muzičkih normi jer se sastoji od distorziranih tonova, ekstremne brzine, te jakih vokala nazvanih "growl" ili "scream". Bendovi se najčešće sastoje od vokala, bubnjeva, bas gitare te gitare na kojima često možemo čuti tako zvane jake "rifove". (Chris Johnston, 2005)

Slika 8: Venom bend

Tokom koncerata, fanovi bi imali različite geste te pokrete tijelom koje bi koristila kako bi se zajedno kao grupa ujedinili u ritmu muzike. Najčešće geste su tako zvan "headbanging" što je vrsta plesa koji uključuje potiskivanje glave, zatim je pokazivanje "rogova" rukom te "moshpit" koji je način plesa u kojem sudjeluje grupa ljudi koja vrti tvoreći krug ljudi. (Subcultureslist, 2021)

Većina black metal umjetnika koristi gitare visokih tonova i bas gitare koje proizvode iskrivljene tonove. Brza, glasna, progresija akorda i brzo sviranje obilježje je black metal glazbenog žanra. U njihovim izvedbama često se koriste blast taktovi, basovi i upotrebljavaju se odgovarajući glazbeni instrumenti za odgovarajuću atmosferu. Bubnjanje je također u brzom ritmu. Korištenje sintesajzera također dolazi no kasnije te se koristi kako bi se dodali neki efekti tijekom izvedbe. Sintesajzer se koristi za stvaranje atmosfere, iako je u početku korišteno kao pozadinski zvuk. Tipični stil black metala prilično je dugačak instrumental koji se često ponavlja te čiji su uobičajeni tekstovi i vokali visokog tona i grubi, s puno vriska. (Regain Records, 2017)

Prvi val black metal glazbe pojavljuje se 1980-ih godina. Mnogi članovi death metala i thrash metala stvorili su prototip koji je postao black metal. Val je na scenu doveo bendove poput Venom, Mercyful Fate, Bathory, Celtic frost i Hellhammer kao predstavnike ove

generacije. Drugi val black metala predvodi Norveška s mnogim umjetnicima s tim podrijetlom poput Mayhema, Burzuma, Darkthrone Immortal, Gorgoroth, Emperor i Satyricon. Drugi val bio je svestraniji i kreativniji u svom stilu gdje su grupe razvijale vlastiti stil glazbe. Tijekom drugog vala black metal se proširio diljem Amerike i Europe. Ovo je također zabilježilo uspon drugih skandinavskih zemalja kao što je Švedska, usponom Marduka, Dark Funerala i Nifelheima. Tada je 1997. godine Regain Records izašao na scenu i postao jedna od vodećih izdavačkih kuća tog vremena. Black metal se često doživljava kao neprijateljska vrsta glazbe i oblik vlastite religije. Mnogi su umjetnici u svojim nastupima ekstremniji i antireligiozni u svom stilu. (Regain Records, 2017)

Ekstremni metal razlikuje se od žanrova metala koji nastaju kasnije tijekom 1990-ih godina no snažno su utjecali na njihov razvitak. Bitna stavka kod ovog žanra je tekst pjesama koji iako jedva razumijemo šalje poruke o smrti, tajanstvenosti, čovječanstvu. Ovaj žanr često je vezan uz anarhiju ili sotonizam no i uz neo-fašizam te uporabu alkohola u većim količinama. (Regain Records, 2017)

Jedan od najpoznatijih black metal izvođača, Varg Vikernes (slika 9), povezan je sa zločinačkim djelima sotonističkih obreda paljenja crkva te ubojstvom Euryonimusa, također izvođača black metala iz benda Mayhem u Norveškoj tijekom 1990-ih godina. Nedaleko prije toga, vokalist koji se nazivao "Death", počinio je samoubojstvo. Varg je pokrenuo solistički bend nazvan Burzum koji je imao najznačajniji utjecaj na danji razvoj ovog ekstremnog žanra muzike. Nasilje i bijes koji su preuzeli ovu subkulturu nastavili su se prakticirati i tijekom kasnijeg doba. (Regain Records, 2017)

Izvođači i fanovi ovog žanra izbacivali bi taj bijes tokom izvedba tokom kojih bi ulazili u "moshpit" te uz pomoć alkoholnog zaborava. (Harmeet Kaur, 2019)

Slika 9: Varg Vikernes

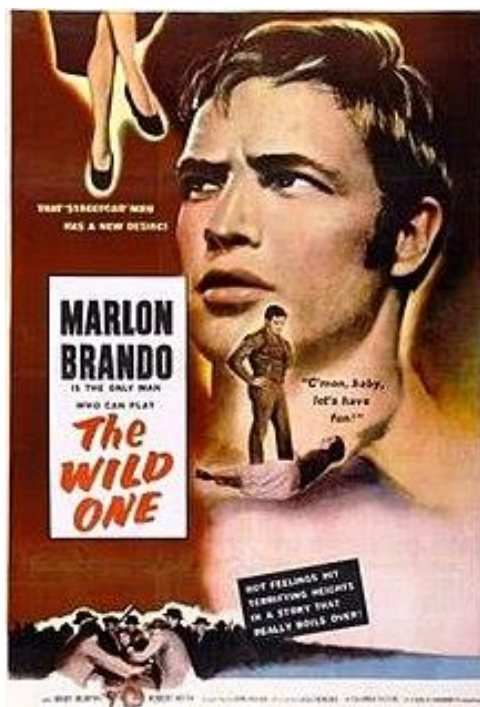
Šok ljudi se po pitanju ovog nije mogao ni odazvati jer je ovaj žanr toliko podzeman i ne izložen publicitetu pa je i manje prodavaniji i poznatiji nego na primjer "Heavy metal". (Kahn-Harris, 2004:108-110)

Tijekom drugog vala scene, black metal se razgranao u još više podžanrova kao što su atmosferični black metal ili melodični black metal koji su postigli širi uspjeh na globalnoj razini. (Harmeet Kaur, 2019) Također tu su Viking Black Metal, National Socialist Black Metal [NSBM], United States Black Metal [USBM], i tako dalje i itd. Glavna razlika je da se jedan smjer sastoji od složenih i slojevitih gitarskih rifova; snažno žilavo bubnjanje i snažni vokali gdje je tekst mješavina antikršćanske polemike i poganske ideologije. Drugi sloj održava sve ove aspekte, ali se malo oslanja na sposobnost i izbjegava snimke visoke vjernosti, bilo namjerno ili zbog efektivnosti. (Cosmo Lee, Stewart Voegtlin, 2006.)

4.1. BLACK METAL MODA

Metal moda razvila se iz motociklističke kulture te hipi kulture uz utjecaj vojne mode te ratne opreme koja je vidljiva i na samim izvođačima metal glazbe kao što su Metallica, Destruction i Megadeth čiji članovi nose, na primjer, remenje napravljeno od metaka. Sve komponente ovog stila utječu na socijalne, sociološko-psihološke te simboličke funkcije gdje stil svakog individualno može individualizirati da se razlikuje od ostalih stvarajući novi identitet. (Polhemus,2002:332-333)

Motociklistička kultura ili tako zvani Bikersi odnosi se na ovaj buntovnički stil populariziran u filmovima poput filma " Divljak" (The Wild One) (slika 10) kojeg je 1954. godine režisira Laslo Benedek u kojem glavnu ulogu glumi ikonični Marlon Brando. Film je nastao na temelju inspiracije producenta Stanleya Kramera tijekom Dana nezavisnosti u Kaliforniji, Hollister u kojem su se održavala motociklističke utrke. Za ovakvu ulogu, model kao što je Marlon Brando je bio odličan radi svog izgleda vojnog službenika koji je van Drugog svjetskog rata nosio vojničku odjeću poput kožne jakne koju preuzimaju motociklisti. Doprinos motociklističke subkulture označava dio povijesti uličnog stila jer je to prvi subkulturni stil koji nije težio savršenstvu te poboljšavanju sebe kao takvog. Tu postoje i faktori koji utječu na stil poput dramatičnijeg življenja nasuprot drugih skupina koji u subkulturne svjetove donose "alternativnost" te "lošije ponašanje" koje kasnije utječe i postaje ključni motiv uličnog stila i rock glazbe. (Polhemus,2002:332-333)

Slike 10: Naslovnica filma "Divljak"

Rokerska moda utjecala je dakle i na danju modu koja se razvijala tijekom 1960-ih godina, a kasnije postala utjecajana. Rokerska moda se počela razvijati kada su se i "modovi" počeli identificirati kao subkultura gdje je nastao sukob na temelju klasa iako su oba iskazivali slični vizualni stil koji se može opisati kao "čvrst i muški". To su bile crne kožne jakne, traperice rokera te elegantna odjeća modova koja podsjeća na uredsku uniformu. (Polhemus,2002:341) Nakon ovog razvija se metal moda koja ipak dolazi kasnije.

Zanimljiva činjenica kod mode metal fanova jest da je ta moda muška moda. To ne znači da se i žene ne oblače tako, već da je ova vrsta mode maskulinistička ideologija koja otvara zanimljivu temu ženskog stila na ovom području modnog izražavanja. Tu isto možemo dakle primijetiti zanemarivanje spola kao i kod new wave-a. Najčešće kombinacije kod heavy metal odijevanja su traperice najčešće crne boje, crne majice kratkih rukava, uporaba crne kože, čizme te traper jakne i prsluci. Čizme su postale dio ove mode tijekom 1980-ih godina zajedno sa bejzbol kapama te majicama s logotipovima bendova. Majice su inače u većini slučajeva bile na logotip ili na neki oblik vizualnog prikaza najdražih metal bendova. (slika 11) Jakne su dolazile u dva različita oblika koje su nošene od strane izvođača no i fanova. Prvi tip je generalno poznat te je to motociklistička jakna izrađena od čvrste crne kože te predimenzioniranih zatvarača koji

se nalaze na džepovima no i na području rukava poznata pod nazivom "rokerica". (slika 12) Traper jakne, koje su uzete od hipi kulture, su drugi tip jakni koji je čak popularniji od crnih kožnih jakni te su mnogo jeftinije od kožnog tipa. Osim što su jeftinije, ujedno odmah i prihvatljivije članovima lošijeg novčanog statusa, lagane su pa se mogu nositi i tijekom ljetnog perioda godine. (slika 13) Oba tipa sadrže mnogo mjesta za prišivke, koji su također dio obavezne opreme metal fana, bedževe i ostale dekorativne stvari. Prišivci koji su vezeni na logotipove bendova su prišiveni kao takvi na jakne koji su varirali u veličinama od 8 cm do 30 cm. Čak bi i dugmad imala bendovske logotipove, a ako to ne bi bio logotip, to bi bio dizajn kao što je lubanja, kostur, zmaj ili bodež. (Subcultureslist, 2021.)

Slika 11: primjer black metal mode

Slika 12: motociklistička kožna jakna

Slika 13: traper jakna sa prišivcima

4.2. KOSA, ŠMINKA I MODNI DODACI

Dio mode koji se veže uz modne dodatke također bile bi kožne rukavice obložene zakovicama te gumene narukvice koje bi dolazile u varijacijama. Od nakita, osim narukvica, nose se ogrlice i naušnice ili "plugovi" za proširene uši, najčešće s motivom križa, no taj dio se više odnosi na žensku heavy metal modu. (Subcultureslist, 2021.) Tu su također crni kožni remeni ili remenje izrađeno od čahura metka. Čest nakit žena su i takozvani "chokeri" te "harnessi" izrađeni od crne kože te metalnih dodataka koji su poput zaprega obavijeni oko tijela.

Pirsinzi su također dio modnih dodataka, a šarene tetovaže su skoro pa neizbježne, nazivajući ih zaštitnim znakovima heavy metal mode. Najčešće mjesto postavljanja tetovaža bila bi ruka jer bi se na tom mjestu tetovaža isticala i uostalom vidjela ispod majice kratkih rukava. (Subcultureslist, 2021.)

Šminka je tamna, a lice bljedunjavo. Crni tuš je obavezan, žene bi si obrve često brijale te ih crtale ravno, sjenilo bi bilo crna a ruž crn ili tamno crven. I muškarci i žene bi tijekom festivala ili izvedbe koncerta crtali tako zvan "corpse paint" koji se sastoji od bijelog lica s crnilom oko očiju te na području usta iako se tijekom vremena razvilo mnogo stilova corpse painta po kojemu se čak i neki pojedinci ističu ili su poznati po istom. Česti motiv bi se pojavljivao na sredini čela te bi to bio obrnuti križ. (Subcultureslist, 2021.)

Od početka, kosa fanova metala je bila duga te prirodnih boja ili farbana u crno. Duga kosa je ono što ističe te razlikuje fanove metala od ostalih pojedinaca, a bitna je jer ne može biti neprimjetna ili prikrivena, a ako fan ne bi imao dugu kosu, onda bi zasigurno nosio dugu bradu. (slika 14) (Subcultureslist, 2021.)

Slika 14: primjer black metal mode i šminke

4.3.BLACK METAL SCENA U HRVATSKOJ

Danas ne možemo pronaći black metal scenu u Hrvatskoj koliko smo mogli prije pet do šest godina no ipak uspijeva se održavati. Sada manje, no prije, black metal fanovi okupljali bi se na Savskom nasipu u klubu Močvara. Stavovi mladih bili su kao i opisani diljem svijeta; "black metal je anti-muzika, mizantropija i pljuvanje po društvu". Devedesetih godina prošlog stoljeća black metal je bio razvijeniji i više se karakterizirao kao životni stil, a danas s dostupnošću svega, od informacija do muzike, on postaje više poput hobija, a ne svakodnevice.

Black metal scena nikad nije bila previše uključena na ovim područjima po pitanju stvaralaštva, no neki od naših black metal bendova su Manheim i Frozen forest. (Boris Kvaternik, 2013) Današnja scena najviše propada radi nedostatka kvalitetnog sadržaja gdje se puno ljudi upušta u glazbeno stvaralaštvo bez previše znanja o istom te stvara gomilu eksperimenata iz kojih je teško izvuče nešto kvalitetno. Jedan od problema je i loša promocija u medijima te općepoznata manjina slušača ovakve vrste glazbe. Za kraj, ljudi na ovoj sceni vole se upustiti u alkoholna druženja gdje se često desi da se prije koncerta odlazi negdje te se u potpunosti zaboravi ili izignorira koncert. (Maja Trstenjak, 2017.)

5. EKSPERIMENTALNI DIO

Inspiracija za ovaj završi rad potekla je iz ljubavi prema ovoj vrsti glazbe te razmišljanja o spajanju dvije slične vrste odijevanja. Kolekciju sam nazvala "Black wave" kombinirajući dva imena pravaca. Ovom kolekcijom pokušavam ciljati tržište mladih subkultura koje su sve više viđene u današnje vrijeme. Tokom rada i istraživanja fokusirala sam se na spoj materijala te detalja koji su smatrani alternativnim kako bi stvorila novi jedinstveni stil.

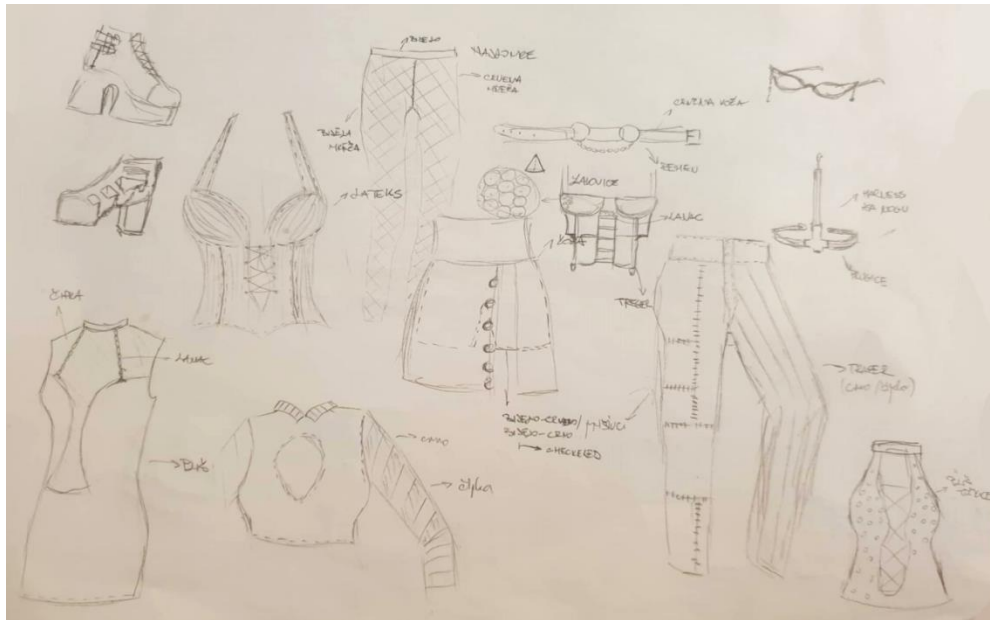

Slika 15: moodboard

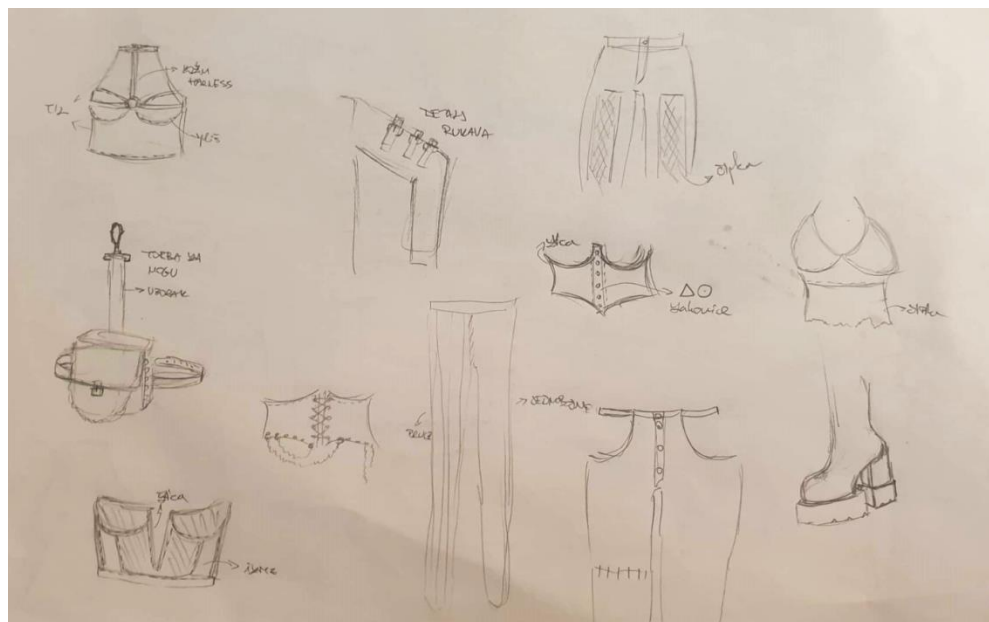
Moodboard predstavlja sklapanje navedenih stilova gdje me najviše inspirirala estetika tokom 80-ih godina prošlog stoljeća koja sadrži šarene uzorke, puno detalja poput naočala ili ogrlica te estetika okoline kao što su retro automobili ili "diner" (zalogajnica) restorani.

5.1. KOLEKCIJA

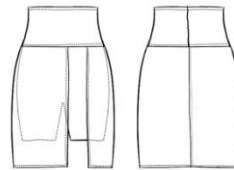
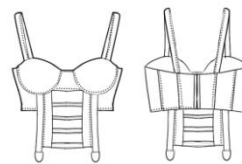
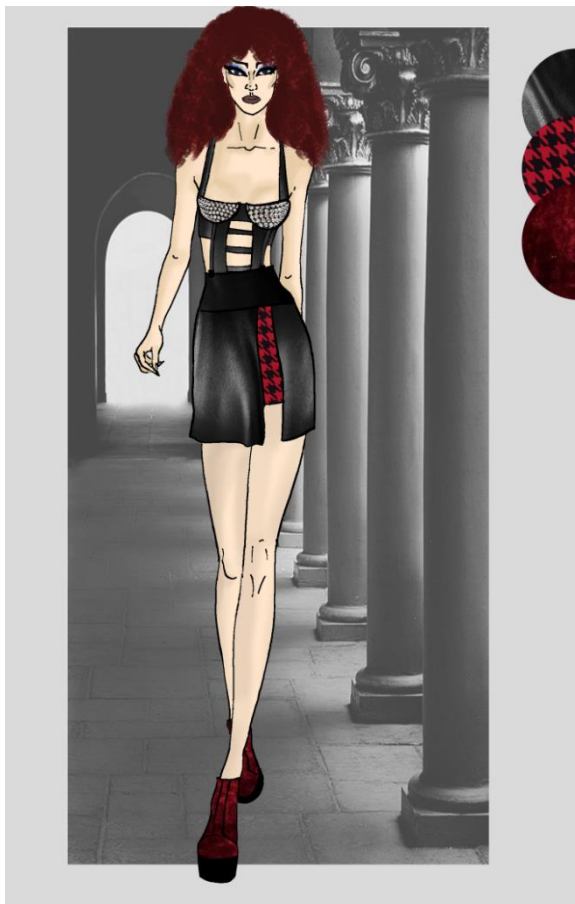
U ovoj kolekciji prikazat ću spoj novih krojeva te šarenih no i tamnih uzoraka. Iz New wave stila pruzela sam šarolike uzorke i boje, a iz black metal stila sam izvukla formu te detalje poput remenja, lanaca, zakovica i prišivka. Kolekcija se sastoji od deset modela koji su povezani uporabom istih materijala no različitih uzoraka i odjevnih predmeta. Od materijala sam koristila kožu, lateks, čipku te pliš uz koji dodatak neke nove tkanine npr. traper ili til. Fokusirala sam se i na detalje poput nakita, remenja ili dodatka zakovica i otvora na odjeći koji su dio stila New wave-a i Black metala.

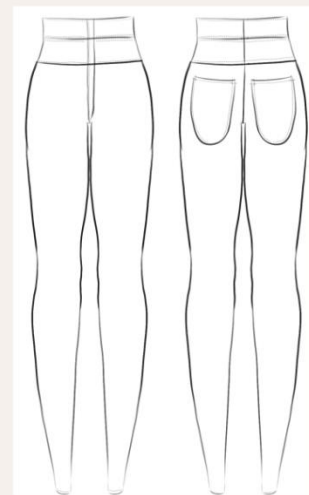
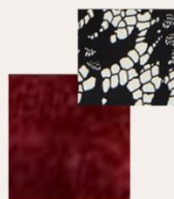
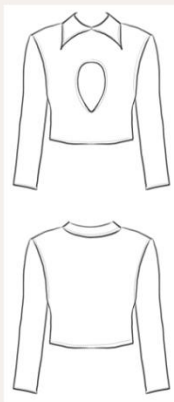
Slika 16: skica 1

Slika 17: skica 2

Slika 18: model kolekcije 1

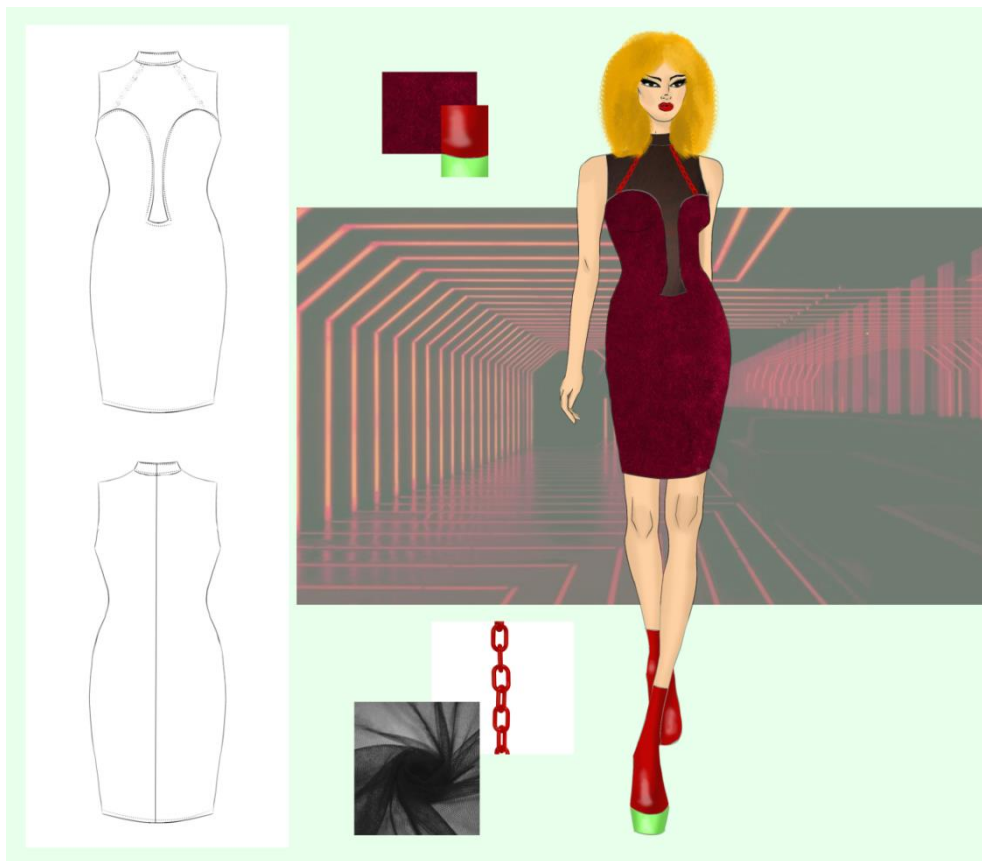
Slika 19: model kolekcije 2

Slika 20: model kolekcije 3

Slika 21: model kolekcije 4

Slika 22: model kolekcije 5

Slika 23: model kolekcije 6

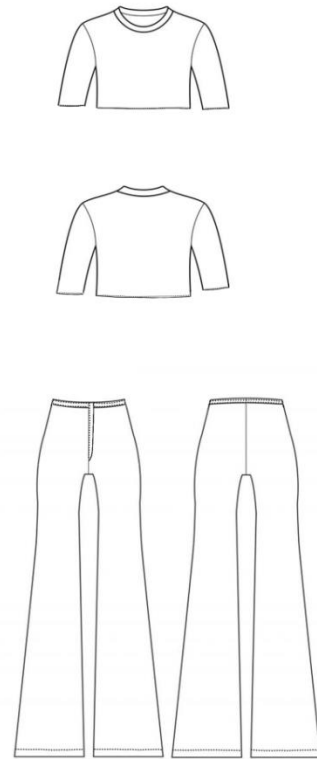
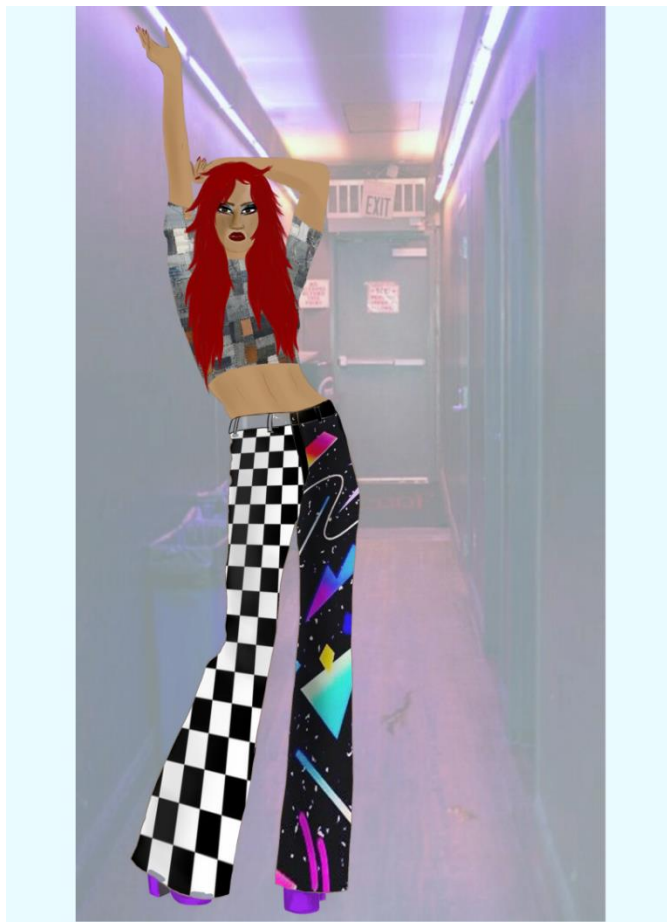

Slika 24: model kolekcije 7

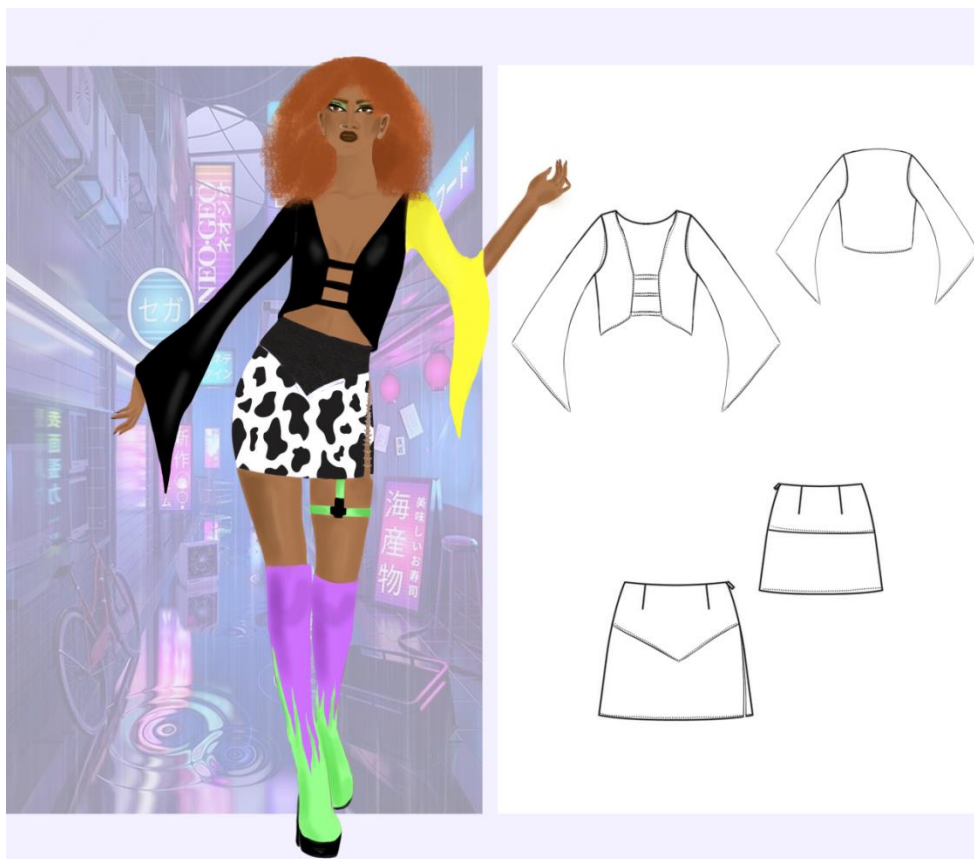

Slika 25: model kolekcije 8

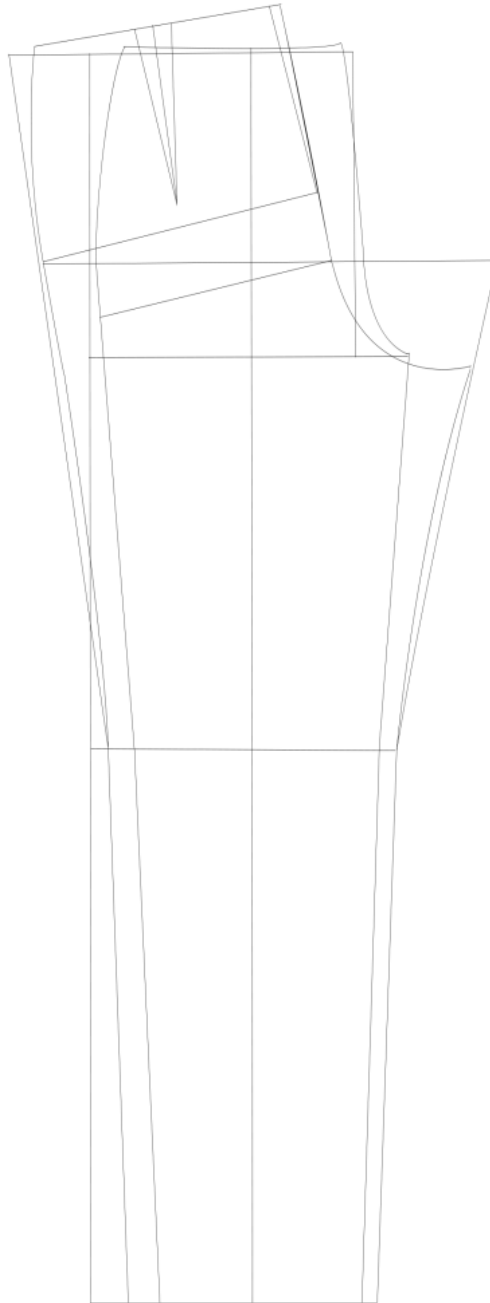
Slika 26: model kolekcije 9

Slika 27: model kolekcije 10

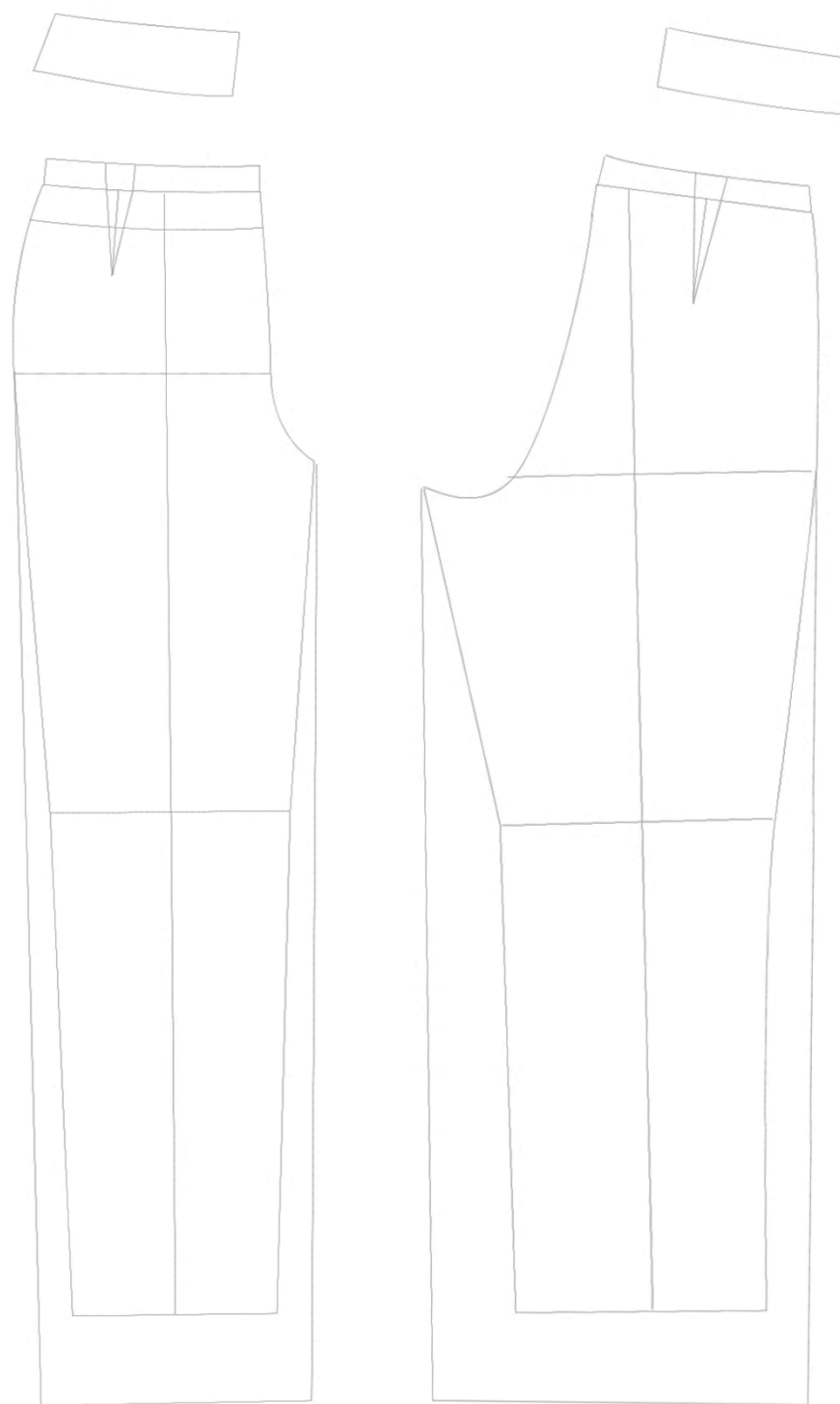
5.2. KONSTRUKCIJA

Za konstrukciju sam odabrala model 6 sa slike broj 22. Hlače su konstruirane prema knjizi "Tehnike konstruiranja i modeliranja odjeće" od autora Darko Ujević, Dubravko Rogale i Marijan Hrastinski. Konstrukcija je rađena u odjevnoj veličini 40. Glavne tjelesne mjere su tjelesna visina (168cm), opseg struka (74cm) i opseg bokova (98cm).

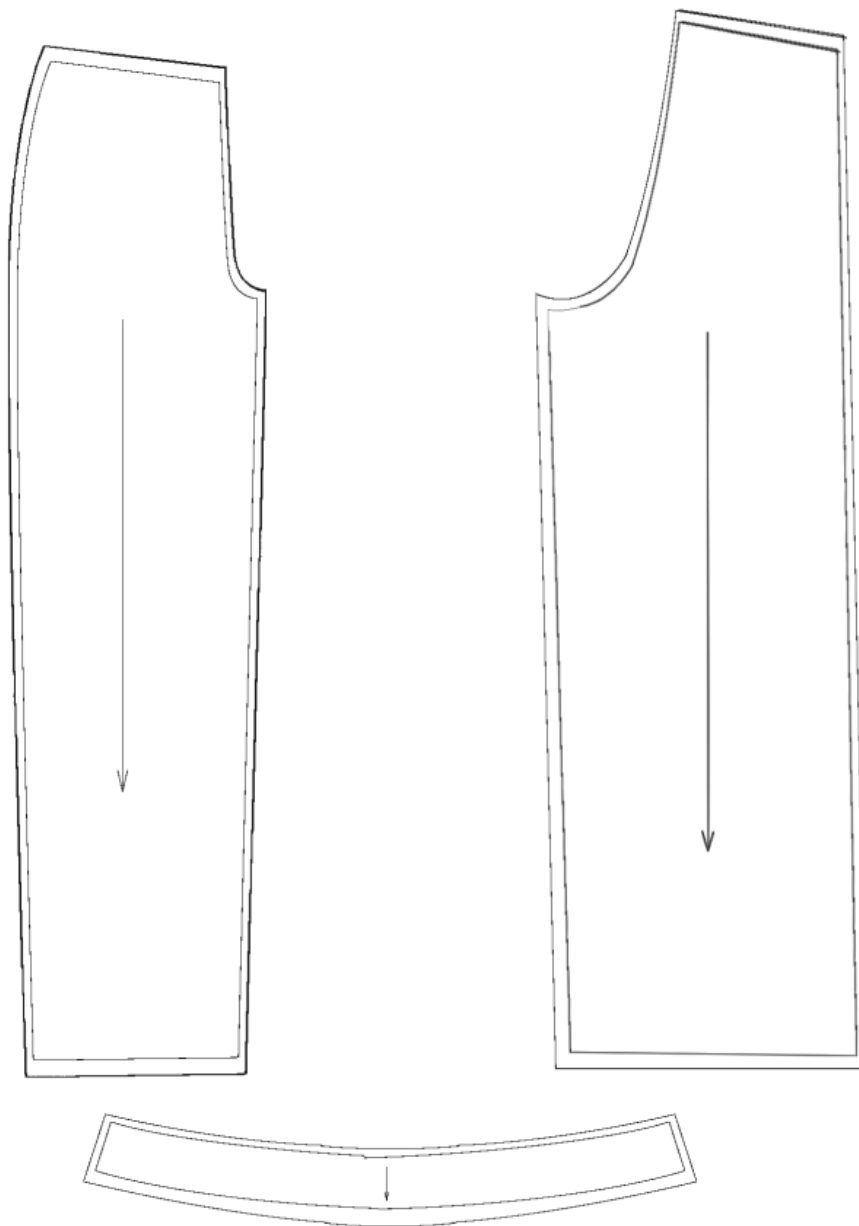
Slika 28: Konstrukcija hlača

5.3.MODELIRANJE

Slika 29: modeliranje hlača

5.4. KROJNI DIJELOVI SA ŠAVNIM DODACIMA

Slika 30: Krojni djelovi hlača

6. ZAKLJUČAK

Istraživanjem i proučavanjem ovih dvaju subkultura naučila sam i shvatila različite načine života te kako oni utječu na fizički izgled pojedinaca. Kod new wave stila glavne karakteristike su ekscentrična šminka s naglašenim oštrim i geometrijskim očima te bujan šareni no i crni nakit te osebujna odjeća karakterizirana uskim trapericama i čipkastim majicama. Najveća karakteristika su raščupane frizure u raznim bojama. Zanimljivost ovog stila jest raznolikost unutar njega gdje se ide u krajnost šarenila ili u krajnost crnila koji podsjećaju na gotičku subkulturu. S druge strane otkrila sam black metal subkulturu koja također dijelom može podsjećati na gotičarsku subkulturu gdje sam našla poveznicu među stilovima te se inspirirala za kolekciju. Karakteristike ovog stila su uska crna odjeća s mnogo modnih detalja poput narukvica sa zakovicama ili lancima, duge kose te bljedunjava šminka sa sličnim načinom šminkanja ostatka lica kao kod new wave-a. Rad je rezultirao razumijevanjem razlika dva različita pravca te hibridnoj kolekciji kroz koju sam spojila stilove te u njih unijela osobni stil crtanja i estetiku fokusirajući se na karakteristike odabranih pravaca. Modnom kolekcijom sam stvorila novi stil za koji mogu reći da ujedinjuje više subkulturalnih stilova. Kreirajući kolekciju stvorila sam i nove te kompliciranije krojeve uklapajući ih u one stare i jednostavnije stvarajući zanimljiv spoj.

7. LITERATURA

- Agromassidayu, 2021. *Subkulture: popis od a do z i njihov utjecaj na društvo*, <https://hrv.agromassidayu.com/subkulturi-spisok-ot-do-ya-i-ih-vliyanie-na-obshestvo-subkulturi-molodezhi-panki-emo-i-dr-subkulturi-news-322529#menu-1> (pristupljeno 18. srpnja 2021.)
- Cribby R., 2021. New Wave Fashion – 53 Outfit Ideas for Men & Women, <https://nextluxury.com/mens-style-and-fashion/new-wave-fashion/> (pristupljeno 19. Srpnja 2021.)
- Department of Art & Music Histories, 2015. Theo Cateforis, <https://thecollege.syr.edu/people/faculty/cateforis-theo/> (pristupljeno 18. Srpnja 2021.)
- Frit S. (1978). *The Sociology of Rock*. London: Constable, prevela; Saičić V. (1987). *Sociologija roka*. Beograd: IIC i CIDID
- Graves S., 2019. New wave music, <https://www.encyclopedia.com/media/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/new-wave-music> (pristupljeno 18. Srpnja 2021.)
- Horvat H., 2021. *Pojavio se na našim prostorima krajem 70-ih, trajao je kratko, no bilo je to fascinantno*, <https://www.vecernji.hr/kultura/pojavio-se-na-nasim-prostorima-krajem-70-ih-trajao-je-kratko-no-bilo-je-to-fascinantno-1473482> (pristupljeno 20. Srpnja 2021.)
- Johnston C., 2005. *Don't simply demonise death metal*, <https://www.theage.com.au/national/dont-simply-demonise-death-metal-20050929-ge0yi3.html> (pristupljeno 20. Srpnja 2021.)
- Kahn-Harris K., 2004. *After subculture*, Kina, Palgrave macmillan
- Kaur H., 2019. *Authorities say black metal may have influenced the Louisiana church fires suspect. Here's what to know.*, <https://edition.cnn.com/2019/04/11/entertainment/black-metal-church-burning-explainer/index.html> (pristupljeno 18. Srpnja 2021.)
- Kvaternik B., 2013. *Lanci, boce i zid buke: Black metal scena u Zagrebu*, <https://anwa.com.hr/2013/12/07/lanci-boce-i-zid-buke-black-metal-scena-u-zagrebu/> (pristupljeno 20. Srpnja 2021.)

Lee C., Voegtlin S., 2006. *Beginners guide to metal*, http://stylusmagazine.com/articles/weekly_article/into-the-void-stylus-magazines-beginners-guide-to-metal.html (pristupljeno 18. Srpnja 2021.)

2021.

Munroe R., 2019. *New Wave: A Forgotten Era In Music History*, <https://musicfestnews.com/2019/10/new-wave-a-forgotten-era-in-music-history/> (pristupljeno 19. Srpnja 2021.)

Pholemus T., 2002. *Moda: povijest, sociologija I teorija mode; Supermarket stila*, (Cvitanić-Černelić M., Bartlett D., Vladislavić A.T.), 209-236 str. Zagreb, Školska knjiga

Regain Records, 2017. *History of the black metalgenre music*, <http://www.regainrecords.com/history-of-the-black-metal/> (pristupljeno 18. Srpnja 2021.)

Rockinflux, 2019. *A Brief History of New Wave and Why We Love It*, <https://www.rockinflux.com/news/2019/5/9/the-history-of-new-wave-and-why-we-love-it> (pristupljeno 18. Srpnja 2021.)

Rock fandom, 2021. *New wave music*, https://rock.fandom.com/wiki/New_wave_music (pristupljeno 19. Srpnja 2021.)

Roemer C., 2021. *Top 10 fashion trends from the 80's*, <https://legacybox.com/blogs/analog/10-fashion-trends-80s> (pristupljeno 20. Srpnja 2021.)

Paić Ž. (2007). *Vrtoglavica u modi*, Zagreb, Altagama

Subcultureslist, 2021. *Heavy metal fashion*, <http://subcultureslist.com/metalheads-headbangers/heavy-metal-fashion/> (pristupljeno 18. Srpnja 2021.)

The Editors of Encyclopaedia Britannica; Thinley Kalsang Bhutia, 2015. *New wave* <https://www.britannica.com/art/new-wave-music> (pristupljeno 17. Srpnja 2021.)

Trstenjak M., 2017. *Umire li heavy metal?*, <https://sound-report.com/special-report/umire-li-heavy-metal-dio-drugi/> (pristupljeno 20. Srpnja 2021.)

8. POPIS SLIKA

Slika1:Bend U2:

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.billboard.com%2Fphotos%2F8070284%2Fu2-photos-career&psig=AOvVaw1QPpWJ_yZYkvIi207WW3ef&ust=1626195364519000&source=images&cd=vfe&ved=0CAsQjhxqFwoTCKC1pPz_3fECFQAAAAAdAAAAABAN

Slika2:Gary Numan

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.pinterest.com%2Fpin%2F387802217904003797%2F&psig=AOvVaw3TTHg03iZks895y7F_4j1g&ust=1626195513111000&source=images&cd=vfe&ved=0CAsQjhxqFwoTCNiCpsmA3vECFQAAAAAdAAAAABAD

Slika3:"Video Killed the Radio Star", The Buggles

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.imdb.com%2Ftitle%2Ftt4664600%2F&psig=AOvVaw2T5gwtrBr7-5f-wGwoZdHp&ust=1626195683006000&source=images&cd=vfe&ved=0CAsQjhxqFwoTCMDZgZKB3vECFQAAAAAdAAAAABAO>

Slika4: The Cure

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.morrisonhotelgallery.com%2Fcollections%2Fbv1Nz9%2FThe-Cure-and-Robert-Smith&psig=AOvVaw1c5AdsK0Kc6Yj7AHD_v7si&ust=1626196093947000&source=images&cd=vfe&ved=0CAsQjhxqFwoTCKCOi9aC3vECFQAAAAAdAAAAABAD

Slika5:primjer new waves tila

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.pinterest.de%2Fpin%2F853995148063985876%2F&psig=AOvVaw3U-iehuyv0vmnjDY7UX3-h&ust=1626196196142000&source=images&cd=vfe&ved=0CAsQjhxqFwoTCJDJ64iD3vECFQAAAAAdAAAAABAS>

Slika6: primjer new waves tila

https://pm1.narvii.com/6788/ea7d98ea1ace7a2b444f880ba3b1270ce10dfc92v2_hq.jpg

Slika 7: primjer new wave/ gotičarske šminke

<https://i.pinimg.com/564x/aa/23/5e/aa235ed97c727123383703dd296c05c9.jpg>

Slika8: Venom bend

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.pinterest.com%2Fpin%2F392587292515611042%2F&psig=AOvVaw0JME-tu6mRowH2SNRoC876&ust=1626198068811000&source=images&cd=vfe&ved=0CAsQjhxqFwoTCMChwISK3vECFQAAAAAdAAAAABAD>

Slika9: Varg Vikernes

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.pinterest.com%2Fpin%2F376754325058586611%2F&psig=AOvVaw0jSLIIXfMiFynNd9BWty54&ust=1626198205313000&source=images&cd=vfe&ved=0CAsQjhxqFwoTCMDEkseK3vECFQAAAAAdAAAAABAJ>

Slika10: Naslovnica filma "Divljak"

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/thumb/c/cf/Wildoneposter.jpg/220px-Wildoneposter.jpg>

Slika11: primjer black metal mode

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.pinterest.com%2Fkristen8961%2Fguys%2F&psig=AOvVaw3iNCr_Zlif81003ew6mDIe&ust=1626200695095000&source=images&cd=vfe&ved=0CAsQjhxqFwoTCODfuqqU3vECFQAAAAAdAAAAABAD

Slika12: motociklistička kožna jakna

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fbazaar.hr%2Fp%2FRNEGQ63-muska-kozna-jakna-rokerica&psig=AOvVaw2AM3t-1Qg8QzLSWRuCiiCx&ust=1626201368894000&source=images&cd=vfe&ved=0CAsQjhxqFwoTCKCbramW3vECFQAAAAAdAAAAABAD>

Slika13: traper jakna sa prišivcima

<https://i.pinimg.com/originals/01/e8/c1/01e8c18ae38fc381adc29f6a8cab546e.jpg>

Slika 14: primjer black metal mode i šminke

<https://i.pinimg.com/564x/64/45/a7/6445a730be98944bf22265515e6738f0.jpg>

Slika 15: moodboard

Slika 16: skica 1

Slika 17: skica 2

Slika 18: model kolekcija 1

Slika 19: model kolekcije 2

Slika 20: model kolekcije 3

Slika 21: model kolekcije 4

Slika 22: model kolekcije 5

Slika 23: model kolekcije 6

Slika 24: model kolekcije 7

Slika 25: model kolekcije 8

Slika 26: model kolekcije 9

Slika 27: model kolekcije 10

Slika 28: konstrukcija hlača

Slika 29: modeliranje hlača

Slika 30: krojna slika hlača